

معاملات آنلاین و تله‌های حقوقی

راهنمای جامع پیشگیری از ضرر در معاملات فضای مجازی با استفاده از اختیارات

www.ketab.ir

تهیه و تألیف:

[مجتبی رئیس، مهسا رئیس]

سرشناسه	: رئیسی، مجتبی، ۱۳۷۲-
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیاور	: معاملات آنلاین و تله‌های حقوقی: راهنمای جامع پیشگیری از ضرر در معاملات فضای مجازی با استفاده از خيارات/ تهیه و تألیف مجتبی رئیسی، مهسا رئیسی. همدان: داعیه، ۱۴۰۳.
مشخصات نشر	
مشخصات ظاهری	: ۱۳۴ص: ۵/۱۴×۲۱/۵ سم.
شابک	: 978-622-8446-36-3
وضعیت فهرست	: فیبا
نویسی پادداشت	
عنوان دیگر	: کتابنامه: ص. [۱۲۲] - ۱۲۴. راهنمای جامع پیشگیری از ضرر در معاملات فضای مجازی با استفاده از خيارات.
موضوع	: قراردادهای الکترونیکی (فقه) Electronic contracts (Islamic law) خيارات (فقه) Options (Finance) (Islamic law)* قراردادهای الکترونیکی -- ایران Electronic contracts -- Iran حقوق تجارت (فقه) Commercial law (Islamic law) بازرگانی الکترونیکی -- ایران -- جنبه‌های حقوقی Electronic commerce -- Iran -- Legal aspects بازرگانی الکترونیکی -- قوانین و مقررات -- ایران Electronic commerce -- Law and legislation -- Iran
شناسه افزوده	: رئیسی، مهسا، ۱۳۷۸-
رده بندی کنگره	: ۶/۱۹۸BP
رده بندی دیویی	: ۳۷۹/۲۹۷
شماره کتابشناسی	: ۹۶۶۵۹۶۵

نام کتاب: معاملات آنلاین و تله‌های حقوقی

نام نویسنده: مجتبی رئیسی، مهسا رئیسی

ناشر: داعیه

شمارگان: ۵۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۳

شابک: ۳-۳۶-۸۴۴۶-۶۲۲-۹۷۸

چاپ: فاطر

قیمت: ۹۵۰۰۰ تومان

آدرس، تلفن و سامانه الکترونیک:

همدان - بلوار زینیه - کوچه مدرسه - انتشارات داعیه ۰۹۱۸۷۱۲۰۱۲۷

پیشگفتار _____ ۹

فصل اول : مفاهیم اساسی و کلیات

- گفتار اول: مفهوم تجارت الکترونیکی ۱۴
- بند اول: پیشینه تجارت الکترونیکی ۱۹
- بند دوم: تجارت الکترونیکی در برابر تجارت سنتی. ۲۳
- گفتار دوم: قراردادهای الکترونیکی ۲۵
- بند اول: مفهوم قرارداد الکترونیکی ۲۷
- الف: قرارداد ۲۷
- ب: تعهد و التزام ۲۷
- ج: ایقاع ۲۹
- بند دوم: پیشینه قراردادهای الکترونیک ۲۹
- بند سوم: تعریف قراردادهای الکترونیک ۳۶

فصل دوم : ماهیت و شرایط اساسی معاملات فضای مجازی

- گفتار اول : تشکیل قراردادهای الکترونیکی ----- ۴۴
- بند اول: روشهای انعقاد قرارداد با اینترنت ----- ۴۴
- الف) نامه الکترونیکی ----- ۴۴

ب) انعقاد از طریق صفحه وب _____ ۴۵

ج) انعقاد از طریق اتاق گفتگو _____ ۴۶

بند دوم: شرایط اساسی معامله در قراردادهای الکترونیکی

_____ ۴۶

الف) نحوه احراز قصد طرفین در انعقاد قرارداد

الکترونیکی _____ ۴۶

ب) نحوه احراز اهلیت طرفین _____ ۴۷

ج) انواع موضوع معامله در قراردادهای الکترونیکی _____ ۴۸

د) نحوه احراز مشروعیت قراردادهای الکترونیکی _____ ۴۹

گفتار دوم: تطبیق بین دو فضای حقیقی و مجازی از

حیث معاملات _____ ۵۰

گفتار سوم: تشکیل قراردادهای الکترونیکی از لحاظ

زمان و مکان _____ ۵۲

فصل سوم: اختیارات مختص بیع در معاملات مجازی

گفتار اول: نظرمثبتین و نافین _____ ۷۶

۱-۱ نظریه مثبتین نسبت به حق خیار در معاملات فضای

مجازی _____ ۷۶

بند اول: خیار مجلس در قراردادهای الکترونیکی _____ ۷۷

بند دوم: خیار رؤیت و قراردادهای الکترونیکی _____ ۸۹

بند سوم: خیار تخلف شرط و اشتراک _____ ۹۵

بند چهارم: خیار تدلیس در قراردادهای الکترونیکی _____ ۱۰۰

بند پنجم: خیار شرط و حق فسخ ویژه قراردادهای

الکترونیکی _____ ۱۰۴

بخش دوم: ادله مثبتین و نافیین اجرای اختارات در

معاملات فضای مجازی _____ ۱۱۱

بند اول: وجود یا عدم وجود اختارات در عقد الکترونیکی

_____ ۱۱۲

بند دوم: قواعد اعمال اختارات در بیع الکترونیکی _ ۱۱۳

جمع بندى _____ ۱۱۶

کتابنامه _____ ۱۲۲

پیشگفتار

یکی از احکام مشرب بر اکثر اعمال حقوقی بالاخص عقد بیع در حقوق ایران وجود خیار است در این عقود می باشد. با توجه به اینکه خیار است مصرح در قانون مدنی تماماً ویژه عقد بیع نمی باشند. اینگونه خیار است را می توان در همه توافقات حاصله بین افراد به کاربرد مگر اینکه اعمال یا گنجاندن خیار است در نوع توافق حادث شده مخالف با ماهیت آن باشد.

بر همین اساس در امکان وجود خیار است در عقود و توافقات حاصل شده از طریق الکترونیکی هیچ شکی وجود ندارد اما در این مورد از یک طرف باید تاثیر روش انعقاد عقد در تحقق خیار است در اینگونه عقود و از سوی دیگر قواعد آمره قانون تجارت الکترونیکی در خصوص حمایت از مصرف کننده را در نظر گرفت.

برخی از خيارات به نوعی است که اساساً تحقق این نوع
خيارات در عقود منعقدۀ از راه دور به هیچ عنوان امکان پذیر
نمی باشد برای مثال امکان تحقق خيار مجلس در عقود بین
غائبین از جمله عقد واقع شده از طریق الکترونیک وجود ندارد
چرا که برای تحقق این خيار حضور فیزیکی متبایعین یا وکلای
آن ها در محل واحد شرط می باشد. و با توجه به نحوه انعقاد
قراردادهای الکترونیکی حتی می توان بر این عقیده بود که
وجود خيارات مصرح در قانون در این نوع قراردادهای بیشتر
احساس می شود چرا که در اینگونه عقود خریدار اشراف
چندانی برای بررسی موضوع مورد معامله ندارد و صرفاً از
طریق تعریف و توصیف صورت گرفته از سوی بایع اقدام به
خرید می نماید.

به عبارت بهتر با توجه به روش انعقاد قراردادهای
الکترونیکی وجود برخی از خيارات بسیار بیشتر از عقود واقع
شده به طریق سنتی احساس می شود چرا که در اینگونه عقود
با توجه به روش انعقاد ها حمایت از زیان دیده لزوم وجود خيار
را توجیه می نماید.

گرچه بر اساس اصول و قواعد عمومی امکان وجود خيار
مجلس برای عقود منعقدۀ از طریق الکترونیکی قابل تصور
نمی باشد اما قانون تجارت الکترونیکی در ماده ۳۷ برای
مصرف کننده یا همان خریدار امکان انصراف هفت روزه را

برقرار نموده است که بیش از حقوق اعطا شده به واسطه خیار مجلس می باشد. نحوه تدوین مواد این قانون نشان از این دارد که حمایت از خریدار (مصرف کننده) در این عقود اهمیت زیادی دارد و حتی شرط مخالف این قواعد نیز علاوه بر اینکه باطل می باشد در برخی موارد ضمانت اجرای کیفری نیز دارد (ماده ۴۶).

کتاب پیش رو، تلاش کرده در فصل اول: ماهیت و شرایط اساسی معاملات فضای مجازی را مورد تبیین فقهی قرار دهد و در فصل دوم: اختیارات مختص بیع در معاملات مجازی را بررسی و واکاوی تحلیلی و فقهی قرار دهد.

خردادماه ۱۴۰۳ - مجتبی رئیس، مهسا رئیس